

Gemeenschappelijke Verklaring inzake Ghana – EU samenwerking op migratie

(niet-officiële vertaling)

Accra, 16 april 2016

1. Op 16 april 2016 vond in Accra een 'High Level Dialogue' (HLD) over migratie plaats tussen Ghana en de Europese Unie. Mevrouw Hanna Tetteh, Minister van Buitenlandse Zaken van Ghana en de heer Prosper Bani, Minister van Binnenlandse Zaken, ontmoetten de heer Bert Koenders, Minister van Buitenlandse Zaken van Nederland. Minister Koenders bezocht namens de Hoge Vertegenwoordiger van de Europese Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid en Vice-president van de Europese Commissie, Federica Mogherini.
2. De EU en Ghana hebben lange politieke, ontwikkelings- en handelsrelaties, zoals vervat in de overeenkomsten tussen de EU en de ACP-landen. Het Verdrag van Cotonou voorziet in een veelomvattende, gebalanceerde en diepgaande politieke dialoog en versterkte samenwerking, ingegeven door de fundamentele uitgangspunten van draagvlak en gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, respect voor mensenrechten, goed bestuur, democratische principes en de rechtsstaat.
3. De HLD-bijeenkomst in Accra volgt op de Afrika-EU Top over migratie in Valetta in november 2015, de bijeenkomst over de Implementatie van het Valletta Actieplan door ECOWAS lidstaten in februari 2016 alsmede recente technische en voorbereidende ontmoetingen tussen Ghana en de EU.
4. Beide partijen bespraken de implementatie van de vijf pilaren onder de Valletta Verklaring en het Valletta Action Plan, die tot doel hebben:
 - De grondoorzaken van irreguliere migratie en gedwongen ontheemding aan te pakken;
 - De samenwerking inzake legale migratie en mobiliteit te verbeteren;
 - De bescherming van migranten en asielzoekers te versterken;
 - Irreguliere migratie, migrantensmokkel- en handel te voorkomen en tegen te gaan;
 - Nauwer op te trekken om de onderlinge samenwerking inzake terugkeer en reïntegratie te verbeteren.
5. Beide partijen erkenden het belang van de recente aanname van de National Migration Policy (NMP) voor Ghana op 5 april 2016. Het NMP biedt een omvattend raamwerk om migratie te beheersen ter bijdrage aan Ghana's duurzame ontwikkeling. Het NMP is opgesteld in lijn met de grondwet van Ghana en tegen de achtergrond van verschillende beleidsdocumenten, waaronder de Ghana Shared Growth and Development Agenda II (2014-2017). Het vindt eveneens zijn basis binnen het African Union Strategic Framework for Migration uit 2006 en het ECOWAS Common Approach on Migration uit 2008. Het NMP adresseert de verschillende migratiestromen binnen Ghana. Het NMP is geformuleerd na consultatie van een brede afspiegeling van belangrijke belanghebbenden en door gebruikmaking van een participerende benadering.
6. Beide partijen erkenden de samenhang tussen de Valletta Verklaring en het Valletta Actieplan en het National Migration Policy van Ghana en stelden vast dat deze een goede basis vormen voor concrete initiatieven voor samenwerking.

7. De Ghanese zijde werd geïnformeerd dat er in 2014 meer dan 120.000 Ghanezen legaal in de 28 EU-lidstaten verbleven, met het Verenigd Koninkrijk, Italië en Duitsland als de belangrijkste landen van verblijf. In datzelfde jaar verbleven 4660 Ghanezen illegaal in de EU. Van de 4285 besluiten tot terugkeer in 2014 werden er 1315 daadwerkelijk uitgevoerd, resulterend in een terugkeerpercentage van 31%. De nieuwe gegevens voor 2015 suggereren een verdere afname tot 29,5%.
8. Beide partijen erkenden het belang van het adresseren van de grondoorzaken van migratie. De bestaande samenwerking tussen Ghana, de EU en haar lidstaten adresseert deze oorzaken reeds via lopende programma's en specifieke migratieinitiatieven zoals de Ghanaian Integrated Migration Management Approach (GIMMA).

Onder het 11e Europees Ontwikkelingsfonds (EDF) is recent een nieuw programma inzake werkgelegenheid en sociaal welzijn (31 miljoen euro) aangenomen en een programma ten behoeve van de landbouwsector is in voorbereiding (160 miljoen euro). Bovendien heeft de EU een initiatief gelanceerd t.w.v. 6 miljoen euro om projecten te steunen die door zowel lokale autoriteiten als organisaties uit het maatschappelijk middenveld worden ondersteund, om lokale economische ontwikkeling te bevorderen en zodoende banen te creëren, met een speciale focus op regio's die vatbaar zijn voor migratie.

9. Beide partijen namens kennis van het EU Trust Fund van 1,8 miljard euro dat tijdens de Valletta Top is opgezet en het feit dat Ghana onder dit fonds in aanmerking komt voor programma's met een regionaal karakter. De Ghanese overheid overweegt op dit moment de verschillende kanalen langs welke het programma's voor kan leggen ter overweging van het Operationeel Comité van het Fonds.

Deze programma's ter ondersteuning van het nieuwe migratiebeleid omvatten programma's gericht op welvaartsvermeerdering, verbetering van de landbouwsector, nationale biometrische registratie, grenscontrole, oprichting van de Nationale Migratie Commissie, en onderzoek naar de aard en schaal van mensensmokkel naar de landen van de EU. De EU staat klaar om Ghana op deze terreinen te ondersteunen.

10. Beide partijen onderstreepten de noodzaak voor een snelle implementatie van de Valletta Verklaring en het Valletta Actie Plan in relatie tot mobiliteit, bijvoorbeeld door een toename van het aantal beurzen voor studenten en universitair personeel via het door de EU ondersteunde Erasmus+-programma en de promotie van migratieprogramma's in het midden- en kleinbedrijf, inclusief trainingsprogramma's voor Ghanese ondernemers in Europa.
11. Beide partijen kwamen overeen dat een effectief terugkeerbeleid een integraal onderdeel vormt van migratiemanagement en verdere irreguliere migratie zal ontmoedigen. De National Migration Policy noemt terugkeer en herintegratie van emigranten en onderkent de uitdagingen op dit gebied.

In deze context en in lijn met de Valletta Verklaring en het Valletta Action Plan, waren beide partijen het eens over de noodzaak om op korte termijn significant de snelheid en de efficiëntie van procedures voor terugkeer en opname van irreguliere migranten te verbeteren en de tijdige afgifte van reisdocumenten benodigd voor terugkeer. De partijen kwamen overeen de besprekingen op technisch niveau te intensificeren. De Ghanese

autoriteiten zegden toe om niet later dan juni 2016 pilot identificatiemissies naar EU-lidstaten te organiseren.

12. Beide partijen waren het erover eens dat de migratiedialoog dient te worden voortgezet zoals vervat in de Gezamenlijke Conclusies van de Politieke Dialoog tussen Ghana en de EU van 12 juni 2015. De partijen zetten een Ghana – EU Technical Working Group teneinde dit proces te versnellen en later dit jaar een Gemeenschappelijk Agenda inzake Migratie en Mobiliteit aan te nemen. De volgende Politieke Dialoog is gepland voor mei/juni 2016, alwaar de partijen de geboekte voortgang op deze terreinen zullen inventariseren.